

Познякова А.*

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ МІГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

Трудящі-мігранти роблять суттєвий економічний і соціальний внесок в економіки країн походження та призначення. Мігранти в середньому відсилають додому 13% свого доходу грошовими переказами, але 87% вони залишають в економіці країни проживання.

Прогнозується, що до 2050 року в порівнянні з сьогоднішнім днем чисельність населення зменшиться на 20 млн. чоловік, що, за оцінками МОП, може призвести до падіння середнього рівня життя в Європі на 20%. Щоб утримувати чисельність населення на постійному рівні, приплив мігрантів у «великій четвірці» країн ЄС - Франції, Німеччини, Італії та Великобританії - повинен вирости в три рази: з 237 000 до 700 000 чол. в рік.

При збереженні існуючих тенденцій в проміжку між 2000-м і 2050 роками населення Італії, наприклад, знизиться на 28%, Іспанії - на 24%. Естонія і Латвія, два нових члена ЄС, втратять близько 34% і 31% населення відповідно. Населення Японії зменшиться на 27 млн. (з 127 до 100 млн.) До 2050 року і, можливо, знизиться до рівня в 64 млн. у 2100 році.

Незважаючи на триваючі наслідки світової економічної кризи, загальна чисельність мігрантів в світі не знизилась в останні роки. Проте міграційні потоки в деяких розвинених країнах дещо сповільнилися під час і відразу після кризи - наприклад, в Об'єднаному Королівстві, Іспанії, Швеції та Новій Зеландії (UNDESA, у пресі).

Тим не менш, зміни в основних моделях руху не зазнали суттєвих змін, і, таким чином, світові потоки мігрантів, які росли протягом декількох десятиліть були майже незмінні: у 2010 році загальне число міжнародних мігрантів в світі оцінюється в 214 000 000 чоловік - в порівнянні з 191 млн в 2005 (UNDESA)

Станом на кінець червня 2011 року, за даними МОМ, більш ніж 600.000 мігрантів (у тому числі близько 280 тисяч громадян третіх країн) покинули країну імміграції (найбільше мігрантів серед працівників з Північної Африки), що працювали у Лівії до початку військових дій (UC Davis, 2011). Основні транскордонні переміщення були зафіксовані на кордоні з Тунісом і Єгиптом, 256000 і 184000 прибулих, відповідно. Значна кількість цих прибулих лівійські громадяни. Переважна більшість, з яких повсякчас перетинає кордон в економічних цілях, в той час як їхні родини залишилися в Єгипті. Міграція за межі регіону в основному спрямовувалась на Мальту і в Італію.

В Чад та Нігер, зокрема, 70000 та 80000 громадян, відповідно, повернулися додому з Єгипту і Тунісу, самостійно або за підтримки МОМ, протягом перших трьох місяців лівійського кризи.

З початку світової економічної кризи в 2007-2008 роках, численні прогнози були зроблені про потенційні наслідки кризи і щодо подальшого відновлення міграції. Найважливішими серед них варто виділити: різке скорочення міграційних потоків, різка зупинка зростання іноземного населення в країнах з високим доходом, радикальне скорочення

* студентка 4 курсу спеціальності «міжнародні економічні відносини» Інституту міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка

Науковий керівник: проф. Заблоцька Р.О.

припливу грошових переказів мігрантів до країн відправки, і збільшення зворотної міграції через високий рівень безробіття серед мігрантів, що проживають за кордоном. Наявні дані показують, що в даний час важко спрогнозувати майбутні моделі і масштаби міграційних потоків.

У Канаді, наприклад, число іноземних працівників, що в'їжджають в країну знову зростає (з 178 271 в 2009 році до 182 322 в 2010), досягнувши майже рівня, зареєстрованого в 2008 (агентство з громадянства та імміграції Канади, 2011). У Сполучених Штатах Америки, число прибулих в 2010 році було вище, ніж зареєстроване в 2009 році і 2008 році (476 049 *Vis-à-VIS* 463042 і 466558, відповідно) (Департамент США з Національної Безпеки, 2011). У Німеччині, іноземне населення збільшилося приблизно на 58 800 (0,9%), це перше зростання за останні п'ять років, після невеликого зниження в період між 2006 і 2009 (Федеральне статистичне управління - Destatis, 2011).

З іншого боку, в Об'єднаному Королівстві, передбачається, що кількість мігрантів скоротиться на 360000 чол. до 2015 року, в порівнянні з докризовим показником в липні 2008 року і знизить кількість робочої сили на 200000 чол. (Департамент Великобританії, щодо громад і місцевого самоврядування, 2009, цитується Ghosh, 2011: 73). В Ірландії, було підраховано, що чистий відтік в 60000 осіб відбувся в 2009 році; наразі чистий відтік складає близько 40000 осіб (Ghosh, 2011).

За даними світового банку в 2010 році найбільше мігрантів прибуло до США 42,8 мільйони, за ними слідує Російська Федерація (12,3 мільйони) та ФРН (10,8 мільйонів). Україна знаходиться, за даними світового банку, на 11 позиції за абсолютним числом іммігрантів (5,3 мільйони).

За числом мігрантів по відношенню до загальної кількості населення лідером є Катар, де 86,5 відсотків населення – іммігранти. Далі слідує Монако (71,6%), ОАЕ (70,0%) та Кувейт (68,8%).

Серед країн з яких найбільше виїжджали емігранти в 2010 році Україна займає 5 позицію з показником 6,6 мільйонів емігрантів. Цей показник випереджають лише Мексика 11,9 мільйонів, Індія 11,4 мільйони, Російська Федерація 11,1 мільйони та Китай 8,3 мільйони емігрантів.

У відносних показниках лідерами з еміграції були Сектор Газа 68,3% населення покинуло територію країни, Самоа 67,3% та Гренада 65,5%.

Отже, хоча світова фінансова криза й спричинила деякі сповільнення кількості мігрантів до розвинених країн, проте це не зменшило загальну кількість мігрантів у світі. Значний вплив на міграційні процеси в Північній Африці спричинили військові дії у Лівії. Проте загальна тенденція залишається незмінною: населення покидає країни, що розвиваються, зокрема Мексику, РФ, Китай мігруючи до розвинених країн, а населення найменш розвинених країн переїжджає в країни, що розвиваються. При цьому існує ряд малих країн, зокрема ОАЕ та Монако де значну частину населення складають мігранти.

Список використаних джерел:

1. В пошуках гідної роботи – права робітників-мігрантів: керівництво для членів профспілок. МОП 2010. - [Електронний ресурс] / Режим доступу до джерела: http://www.ilo.org/public/russian/region/eurpro/moscow/info/publ/tu_manual_ru.pdf
2. World Migration Report 2011 – COMMUNICATING EFFECTIVELY ABOUT MIGRATION. International Organization for Migration (IOM) 2011. - [Електронний ресурс] / Режим доступу до джерела: http://publications.iom.int/bookstore/free/WMR2011_English.pdf

3. Migration and remittances Factbook 2011 2nd edition. The International Bank for Reconstruction and Development / The World Bank 2011. - [Електронний ресурс] / Режим доступу до джерела:
<http://siteresources.worldbank.org/INTLAC/Resources/Factbook2011-Ebook.pdf>